

Wiesław Wagner, Jadwiga Patryn-Stolarz

Projekt tablic zagospodarowania turystycznego dla kreowania potencjału regionalnego turystyki

Ekonomiczne Problemy Usług nr 52, 589-600

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

WIESŁAW WAGNER, JADWIGA PATRYN-STOLARZ

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

PROJEKT TABLIC ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO DLA KREOWANIA POTENCJAŁU REGIONALNEGO TURYSTYKI

Wprowadzenie

Potencjał regionu turystycznego (np. powiatu, województwa, miasta, makroregionu) jest głównie rozważany od strony zagospodarowania turystycznego, obejmującego bazę noclegową, gastronomiczną, dostępność komunikacyjną i paraturystyczną. Takie informacje stają się niezbędne dla prowadzenia polityki regionalnej w sferze turystyki.

Formy udostępniania informacji o infrastrukturze turystycznej mogą przybierać różną formę. Obok nośników klasycznych szeroko są wykorzystywane media elektroniczne, głównie Internet. Jedną z często stosowanych form udostępniania niezbędnych informacji w danej dziedzinie są tablice. Powszechnie znane są tablice matematyczne, fizyczne, chemiczne, astronomiczne, geograficzne, historyczne itp. Prezentują one kompendium wybranych informacji w danej dziedzinie tematycznej, zestawianych w pewnym określonym porządku.

W niniejszym opracowaniu zaproponowano własny projekt tablic zagospodarowania turystycznego. Wyszczególniono w nim główne działy tematyczne, a w ich obrębie sekcje podmiotowe i przedmiotowe. Wskazano w projekcie zestaw tablic wypełnionych w odniesieniu do danego regionu (np. powiatu), wymagane mapy fizyczne i administracyjne, a także wyznaczanie podstawowych wielkości statystycznych. Proponowany projekt jest zilustrowany na danych dla powiatu bieszczadzkiego za 2008 rok.

1. Tablice tematyczne jako kompendium wiedzy

Od najdawniejszych czasów wiedza była udostępniana w różnej formie w zależności od technicznego rozwoju cywilizacyjnego. W starożytnym Egipcie zapoczątkowane zostało to wynalezieniem papirusu (ok. 3200 p.n.e.)¹, który ok. 400 p.n.e. został użyty do pisania dokumentów, głównie tekstów prawnych oraz rozpraw naukowych w starożytnej Grecji, Rzymie, Chinach, Indiach i Mezopotamii. Stopniowo papirus zostaje zastosowany do wydawania dzieł książkowych (np. ok. 1 n.e. powstaje dzieło 17 ksiąg pt. *Geographika* Strabona)². Pierwsze ślady wynalazku papieru (ok. 140 p.n.e.) pochodzą z Chin, choć tradycja przypisuje to odkrycie Cai Lunie ok. 105 n.e. W ok. 140 roku powstaje znane dzieło w 13 księgach *Megale Syntaxis* Ptolemeusza z dziedziny astronomii, trygonometrii, geografii i muzyki. Wraz z powstawaniem różnych ksiąg pojawia się pierwsza encyklopedia *Etymologiae*, dzieło w 20 tomach Izydora z Sewilli z 630 roku. Była ona systematycznym zbiorem wiadomości z różnych dziedzin wiedzy oraz umiejętności praktycznych. W 900 roku powstaje traktat *Al Hawi* uczonego perskiego Rhazesa, stanowiący kompendium ówczesnej wiedzy medycznej. Dalszy rozwój techniki doprowadza do wynalezienia czcionki drukarskiej (1042 r.), która została użyta przez Bi Shenga (Chiny) do drukowania książki. W 1252 roku powstają tablice planetarne zwane *tablicami alfonsyńskimi*, opracowane na zlecenie króla Kastylii³. Dalsze tworzenie tablic zasobów wiedzy zostało udoskonalone w latach 1440–1450 dzięki wynalezieniu ruchomych czcionek do druku przez Gutenberga, a wraz z tym prasy drukarskiej. W kilka lat później, w 1467 roku powstają tablice astronomiczno-astrologiczne *Tabulae directionum* Regiomontanusa, a w 1551 roku wydane zostają tablice *Tabulae Prutenorum* Reinholda, pierwsze tablice zgodne z teorią kopernikańską. W matematyce w 1614 roku pojawiają się tablice logarytmów *Mirifici logarithmorum canonsis descriptio* Napiera, a w chemii w 1869 roku powstaje tablica okresowa pierwiastków Mendelejewa.

Rozwój nośników informacji od papirusu po współczesne dyski kompaktowe doprowadził do tworzenia różnych form zapisu informacji i jej udostępniania, a wraz z tym zmieniały się formy przygotowywania informacji w postaci tablic tematycznych. Współcześnie w wielu dziedzinach można spotkać tablice, które występują w postaci przedmiotów codziennego użytku (np. tablice rejestracyjne, informacyjne, UKD w bibliotekarstwie, drogowe, reklamowe, kamienne, szkolne, ogłoszeń itp.).⁴

¹ *Dekalog wiedzy, tom 10, Kalendarium dziejów świata*, Wyd. Naukowe PWN, 2008, s. 7.

² *Ibidem*, s. 19.

³ *Ibidem*, s. 51.

⁴ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Tablica>, 10.01.2010.

Tablice obejmujące kompendium wiedzy w wybranej dziedzinie przyjmują w zależności od zakresu tematycznego różną formę opracowania. Są to zestawy zebranych tekstów (np. tablice historyczne⁵), znaków, symboli i wzorów (np. tablice matematyczne⁶, fizyczne), pomocy naukowych (np. tablice statystyczne⁷). Z tablicami spotykamy się również przy różnych metodach opracowywania danych liczbowych, np. tablice kontyngencji i asocjacji w statystyce⁸, trwania życia w demografii⁹, przepływów międzygałęziowych w ekonomii itp.

Przedstawione różne rodzaje tablic wiedzy pokazują, że ich celem jest zestawienie w możliwie najszerszym zakresie tematycznym danej wiedzy dotyczącej informacji o faktach jednostkowych i zdarzeniowych z podziałem ich na różne działy pozwalającej w przystępny sposób na ich odczytywanie i korzystanie.

2. Projekt tablic zagospodarowania turystycznego

Problemy badawcze zagospodarowania turystycznego (ZT) znajdują szeroki oddźwięk w literaturze przedmiotu. Niektóre wybrane pozycje w chronologii czasowej wymieniono w przypisie¹⁰. Jedną ze szczególnych cech badawczych ZT jest próba systemowego rozwiązywania różnych problemów z dziedziny szeroko rozumianych usług skierowanych na obsługę ruchu turystycznego. Obejmuje ona zasadniczo cztery zagadnienia badawcze dotyczące stanu bazy noclegowej i gastronomicznej oraz dostępności komunikacyjnej i usług komplementarnych (paraturystycznych). W każdym przypadku zakres informacji niezbędnej do prowadzonych badań wymaga korzystania z danych i faktów często rozproszonych w różnych wydawnictwach.

⁵ L. Bielski, M. Trąba, *Tablice historyczne*, Wyd. Świat Książki, Warszawa 2003.

⁶ W. Mizerski, W. Sadowski, A. Grabarczyk, B. Tokarska, K. Mazur, *Tablice matematyczne*, Wyd. Adamantan, 1999.

⁷ R. Zieliński, W. Zieliński, *Tablice statystyczne*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.

⁸ W. Wagner, *Metody statystyczne w turystyce i rekreacji*, Wyd. AWF Poznań, 2002, s. 194–200.

⁹ *Encyklopedia Powszechna*, tom 6, Wyd. Świat Książki, Warszawa, s. 142.

¹⁰ O. Rogalewski, *Zagospodarowanie turystyczne*, Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1974; S. Wawrzyniak, *Zagospodarowanie turystyczne dorzecza Wisły (kierunki rozwoju)*, IT, Warszawa 1981; J. Kruczała, *Zagospodarowanie turystyczne*, AE, Kraków 1986; J. Płocka, *Wybrane zagadnienia zagospodarowania turystycznego*, Wyd. CKU, Toruń 1995; G. Gołębski, *Metody stymulowania rozwoju turystyki w ujęciu przestrzennym*, Wyd. AE, Poznań 2002; J. Potocki, *Rozwój zagospodarowania turystycznego Sudetów od połowy XIX wieku do II wojny światowej*, Wyd. Plan, Jelenia Góra 2004; M. Kistowski, B. Korwel-Lejkowska, M. Witkiewicz, *Problemy zagospodarowania i ruchu turystycznego w strefie nadmorskiej na przykładzie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego*, Wyd. Bernardinum, Pelplin 2005; S. Iwicki, *Zagospodarowanie turystyczne obszarów wiejskich*, WSG, Bydgoszcz 2006, *Gospodarka turystyczna*, red. A. Panasiuk, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Przystępując do tworzenia tablic zagospodarowania turystycznego (TZT), kierowano się głównie potrzebą zebrania podstawowych wiadomości o danej jednostce przestrzennej (np. powiat, region, park narodowy, park krajobrazowy itp.), które będą przydatne zarówno dla prowadzących badania naukowe, jak i szeroko rozumianych potrzeb społecznych w sferze administracji lokalnej i samorządności, w gospodarce, szkolnictwie itp.

Projektowane TZT składają się zasadniczo z dwóch kategorii danych: statycznych i dynamicznych zestawianych za okres jednego roku, a dla danych meteorologicznych również w przekroju miesięcznym. Prezentowane dane w TZT dotyczą stanu ilościowego, obejmującego infrastrukturę materialno-techniczną badanego obszaru niezbędną i komplementarną na potrzeby recepcji ruchu turystycznego. Dane są podawane w formie różnych zestawień tabelarycznych, map, wykresów i opracowań statystycznych.

Tematycznie informacje zawarte w TZT zostały podzielone na 14 działów, w których wyróżnia się sekcje tematyczne. Bez straty ogólności zostaną one opisane na przykładzie powiatu, co pozwoli na bliższe zwrócenie uwagi na prezentowane dane:

I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU – 8 sekcji: 1 – dane ogólne i mapa fizyczna powiatu, 2 – współrzędne geograficzne, 3 – podział administracyjny, 4 – dane demograficzne, 5 – warunki środowiskowe, 6 – dane infrastruktury materialno-technicznej, 7 – dane o mieście siedzibie powiatu i plan miasta, 8 – dane o miastach powiatu;

II. DANE METEOROLOGICZNE – 6 sekcji: 1 – temperatura, 2 – opady, 3 – usłonecznienie, 4 – zachmurzenie, 5 – miesięczne sumy bezwzględne i całkowite promieniowanie ultrafioletowe, 6 – ciśnienie atmosferyczne;

III. CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU – 5 sekcji: 1 – mapa podziału administracyjnego na gminy i wykres powierzchni i ludność gmin, 2 – statystyka gmin, 3 – odległość w km urzędów gminnych od siedziby powiatu, 4 – dochody i wydatki własne gmin (zł), 5 – statystyka dochodów i wydatków gmin (mln zł);

IV. WALORY PRZYRODNICZE – 4 sekcje: 1 – parki narodowe, 2 – parki krajobrazowe, 3 – rezerваты, 4 – obszary chronionego krajobrazu;

V. WALORY ANTROPOGENICZNE – 6 sekcji: 1 – miejsca martyrologii, 2 – kościoły, 3 – cerkwie, 4 – wybrane obiekty antropogeniczne (pomniki historyczne, tablice pamiątkowe, dwory, zamki, parki zabytkowe, zespoły pałacowe, cmentarze historyczne, zabytki techniki), 5 – muzea, 6 – izby pamiątkowe;

VI. BIURA PODRÓŻY – 3 sekcje: 1 – touroperatorzy, 2 – agenci, 3 – pośrednicy;

VII. OBIEKTY NOCLEGOWE TURYSTYKI – 16 sekcji: 1 – hotele, 2 – motele; 3 – pensjonaty, 4 – inne obiekty hotelarskie, 5 – ośrodki wczasowe,

6 – schroniska, 7 – schroniska młodzieżowe, 8 – szkolne schroniska młodzieżowe, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 11 – ośrodki kolonijne, 12 – domy pracy twórczej, 13 - ośrodki wypoczynku sobotnio–niedzielnego i świątecznego 14 – kempingi, 15 – pola biwakowe, 16 – inne obiekty noclegowe;

VIII. KWATERY AGROTURYSTYCZNE;

IX. BAZA GASTRONOMICZNA – 7 sekcji: 1 – restauracje, 2 – kawiarnie, 3 – puby, 4 – bary, 5 – zajazdy, 6 – karczmy, 7 – jadłodajnie;

X. SZLAKI TURYSTYCZNE I ICH ZAGOSPODAROWANIE – 4 sekcje: 1 – piesze, 2 – rowerowe, 3 – dydaktyczno-edukacyjne, 4 – tematyczne;

XI. OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE – 3 sekcje: 1 – stadiony piłkarskie, 2 – hale sportowo-widowiskowe, 3 – ośrodki rekreacyjne;

XII. ZAGOSPODAROWANIE OBSZARÓW WODNYCH – 8 sekcji: 1 – kąpieliska strzeżone, 2 – przystanie, 3 – stacje wodne, 4 – szlaki kajakowe, 5 – spływy tratw, 6 – żeglarstwo, 7 – windsurfing, 8 – wypożyczalnie sprzętu wodnego;

XIII. ZAGOSPODAROWANIE DLA SPORTÓW ZIMOWYCH – 4 sekcje: 1 – wyciągi narciarskie, 2 – tory saneczkowe, 3 – trasy narciarskie, 4 – lodowiska;

XIV. INNE SKŁADNIKI ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO – 8 sekcji: 1 – drogowe przejścia graniczne, 2 – kolejowe przejścia graniczne, 3 – mały ruch graniczny, 4 – turystyczne przejścia graniczne, 5 – porty żeglugi, 6 – kolejki linowe, 7 – kolejki wąskotorowe, 8 – zapory i tamy.

Przyjmuje się zasadę, że dla konkretnego obszaru (np. powiatu) wymienione działy i sekcje są opcjonalne, co oznacza, że ostateczne TZT dla danych regionów będą się różnić swoją zawartością. Jednakże zawsze należy zachowywać zasadę kolejności działów i wymienianych w nich sekcji tematycznych.

Zamieszczane w TZT informacje mają najczęściej postać danych pierwotnych. W wielu przypadkach są one przetwarzane w postaci wyznaczonych różnych wskaźników i statystycznych charakterystyk liczbowych. Wśród nich wyróżnia się: min, max, średnią arytmetyczną, medianę, odchylenie standardowe, współczynniki zmienności i skośności oraz współczynnik korelacji liniowej¹¹. Przykładowo wzór ich zestawienia podaje tabela 1.

Dane opracowywane są pod różnym stopniem szczegółowości w zależności od zakresu danych. Dotyczy to głównie danych odnośnie bazy noclegowej, a dokładniej turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania. co podano przykładowo w tabeli 2.

¹¹ W. Wagner, *Podstawy metod statystycznych w turystyce i rekreacji*, Wyd. AWF, Poznań 2002.

Tabela 1

Charakterystyki liczbowe w opisie gmin

<i>STATYSTYKA GMIN</i>		
Charakterystyki liczbowe	Powierzchnia (km ²)	Ludność
Min (gmina)		
Max (gmina)		
Średnia arytmetyczna		
Mediana		
Odchylenie standardowe		
Współczynnik zmienności (%)		
Współczynnik skośności		
Współczynnik korelacji liniowej		

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 2

Rejestrowane dane o hotelach

<i>HOTELE (H)</i>				
Nazwa		Kat.	Miejscowość	Gmina
Liczba pokoi	w tym			Liczba miejsc noclegowych
	1-os.	2-os.	apartamentów	

Źródło: opracowanie własne.

Statystykę danych hotelarskich zaproponowano w TZT podawać według szablonu wymienionego w tabeli 3.

Tabela 3

Statystyka danych hotelarskich

<i>STATYSTYKA LICZBY POKOI I MIEJSC NOCLEGOWYCH OGÓŁEM DLA HOTELI</i>						
Ogółem	Min	Max	Średnia arytmetyczna	Mediana	Odchylenie standardowe	Współczynnik zmienności
Pokoje ogółem						
Pokoje 1-osobowe						
Pokoje 2-osobowe						
Apartamenty						
Miejsca noclegowe						

Źródło: opracowanie własne.

Prezentacja danych w tabeli 3 pozwala na syntetyczne uchwycenie zmienności różnych cech ilościowych opisujących hotelarską bazę noclegową i jednocześnie na prowadzenie analiz porównawczych z innymi regionami, dla których przygotowano TZT.

Jednym ze szczególnych rodzajów danych rejestrowanych w TZT są dane meteorologiczne. Biorąc pod uwagę jakiś region stanowiący pewien obszar geograficzny, należy dla niego ustalić jedną, dwie lub trzy krainy i dla nich podawać dane. Niekiedy bywa tak, że obszar powiatu ma wyraźnie zaznaczone trzy krainy (np. obszar górski, podgórski, nizinny), wówczas należy dane meteorologiczne podawać dla każdej krainy oddzielnie. W projektowanych TZT przyjęto dla tych krain oznaczenia M1, M2 i M3 jako miejsca podawania danych miesięcznych. Przykładowo w tabeli 4 wyszczególniono jedno miejsce rejestracji danych dotyczących ciśnienia atmosferycznego.

Tabela 4

Dane o ciśnieniu atmosferycznym

CIŚNIENIE ATMOSFERYCZNE [hPa]														
Miejsca	Miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
M1	Min													
	Dzień													
	Max													
	Dzień													
	Średnia													

Źródło: opracowanie własne.

Podobne tabele przygotowuje się dla temperatury, opadów, usłonecznienia i promieniowania. Tak przygotowane dane są wykreślane na wykresach liniowych, na których znajdują się jednocześnie trzy linie (min, max, średnia).

Proponuje się dane o szlakach turystycznych prezentować w TZT w postaci grafu¹², co pozwala na krawędziach łączących poszczególne węzły podawać odległości w km oraz czasy przejścia w jednym i drugim kierunku między dwoma węzłami oraz umieszczenie ich w macierzach dwuwymiarowych. Ponadto dane o szlakach są podawane w schemacie liniowym przez odnotowanie kolejnych etapów szlaku wraz z jego opisem sytuacji geograficznej i atrakcji turystycznych.

Wiele z wymienionych działań w TZT wymaga odpowiedniej konkretyzacji pojęciowej i starannego gromadzenia odpowiednich danych liczbowych. Całość

¹² W. Wagner, M. Bąkowska, K. Kycia, J. Urbaniak, *Perspektywy rozwoju turystycznych obiektów noclegowych zrzeszonych w Bieszczadzkich Schroniskach i Hotelach PTTK*, w: *Marketing w rozwoju turystyki*, red. J. Chotkowski, Wyd. Politechnika Koszalińska, Koszalin 2009, 133–147.

projektu TZT stanowi pełne kompendium wiedzy i informacji o potencjale turystycznym regionu.

3. Wybrane tablice zagospodarowania turystycznego dla powiatu bieszczadzkiego

Dla ilustracji zestawionych informacji w projekcie TZT przyjęto jako region powiat bieszczadzki. Odpowiednie dane odnoszą się do roku 2008. Dane są podawane w postaci szablonów tabelarycznych bez stosowanej numeracji. Nie są one opisywane i nie podaje się map.

CHARAKTERYSTYKA POWIATU:

DANE OGÓLNE				
Województwo	PODKARPACKIE	Euroregion		KARPACKI
Powierzchnia	1 139,06	[km ²]	1 113 906	[ha]
Udział powierzchni do województwa	6,4	%	Lokata	5
Powiaty sąsiadujące i granice ich długości [km]	Powiaty: Leski (78), Sanocki (7), Przemyski (36), Ukraina (150) - Obwody: Lwowski, Zakarpacki, Słowacja (1) - Powiat Sninski			
Siedziba urzędu powiatowego	Ustrzyki Dolne			
Przejścia graniczne	Krościenko-Chyrów (kolejowe) Krościenko-Smolnica (drogowe)			

WSPÓLRZĘDNE GEOGRAFICZNE		
Strona	Miejsce	Współrzędne
Wschód	Wieś Sianki	22°34' E
Południe	Szczyt Opalonek (1028 m n.p.m.)	49°00' N
Zachód	Tyrawa Wołoska (pow. sanocki)	22°24' E
Północ	Łodzinka Górna	49°40' N

DANE DEMOGRAFICZNE				
Ludność	22 015	Gęstość zaludnienia os/km ²		19,6
w tym kobiety	11 091	% ogółu ludności		50,3
Udział ludności do województwa	1,0	%	Lokata	21
Udziały % zdolności ekonomicznej ludności				
Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
20,9	65,3		13,7	
Stopa bezrobocia [%]	11,9	w tym kobiet		6,5
Struktura ludności w grupach wieku w %				
24 lata i mniej	25-34 lata	35-44 lata	45-55 lat	55 i więcej lat
31,1	14,1	11,6	14,6	28,6

WARUNKI ŚRODOWISKOWE										
Obszary geograficzne i pasma górskie		Bieszczady Zachodnie, Góry Sanocko-Turczańskie, Góry Słonne								
Szczyty [m n.p.m.], wybrane 5 najwyższych		Tarnica (1346), Krzemień (1335), Halicz (1333), Połonina Caryńska (1297), Wielka Rawka (1307)								
Rzeki i ich dopływy [km]		San, Strwiąż, Mszanka								
Jeziora [ha]		Solińskie – 440								
Parki narodowe [ha]		Bieszczadzki Park Narodowy – 503								
Powierzchnia [ha] i udział [%]										
Wody	[ha]	10 251,5	[%]	9,0	Lasy	[ha]	78 595,1	[%]	69,0	
DANE O MIEŚCIE SIEDZIBIE POWIATU										
Gmina		Ustrzyki Dolne			Powierzchnia [km²]			16,79		
Ludność		9 398			Gęstość zaludnienia [osoby/km²]			560		
Lokata miasta powiatowego wśród miast w województwie										
Powierzchnia					Ludność					
Struktura ludności w grupach wieku w %										
24 lata i mniej		25-34 lata		35-44 lata		45-55 lat		55 i więcej lat		
32,2		17,5		11,1		17,6		21,6		
Odległość od [km]:										
Miejsce		drogowe		kolejowe		Miejsce		drogowe		kolejowe
Miasta wojewódzkiego		111,2		115,4		Warszawy		410,6		405,2
Portu lotniczego		121,2		120,1		Najbliższego miasta		24,2		
Obecność w mieście (tak/nie)										
Stacja PKP		Urząd powiatowy		Szpital		Kino		Muzeum		Hotel
tak		tak		tak		tak		tak		tak
Współrzędne geograficzne								49°26' N		22°36' E

CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU

POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ								
Gminy	Powierzchnia [km ²]	%	Ludność	%	Gęstość [osób/km ²]	Liczba		
						sołectw	miast	wsí
Ustrzyki Dolne	477,70	41,9	17 516	79,6	37,1	26	1	39
Czarna	185,51	16,3	2 330	10,6	12,9	7	0	17
Lutowiska	475,85	41,8	2 169	9,8	4,7	6	0	29
Ogółem	1139,06	100,0	22 015	100,0	19,6	39	1	85

STATYSTYKA GMIN		
Charakterystyki liczbowe	Powierzchnia (km ²)	Ludność
Min (gmina)	185,5 (Czarna)	2 169 (Lutowiska)
Max (gmina)	477,7 (Ustrzyki Dolne)	17 516 (Ustrzyki Dolne)
Średnia arytmetyczna	379,7	7338
Mediana	475,8	2330
Odchylenie standardowe	168,2	8814,5
Współczynnik zmienności [%]	44,3	120,12
Współczynnik skośności	-1,73	1,73
Współczynnik korelacji liniowej		0,497

WALORY PRZYRODNICZE

PARKI KRAJOBRAZOWE			
Nazwa	Rok	Powierzchnia [ha]	Typ / rodzaj
PK Doliny Sanu	1992	34 866	Las, ukształtowanie, fauna i flora
PK Gór Słonnych	1992	11 446	Las, ukształtowanie, fauna i flora

WALORY ANTROPOGENICZNE

CERKWIE				
Miejscowość	Gmina	Pod wezwaniem	Rok / lata budowy	Styl
Hoszów	Ustrzyki Dolne	Św. Mikołaja	1939	
Liskowate	Ustrzyki Dolne	Narodzenia Najświętszej Panny Marii	1832	Trójdzielna, konstrukcja zrębowa
Łodyna	Ustrzyki Dolne	Św. Michała Archanioła	1862	
Równia	Ustrzyki Dolne	Opieki Matki Boskiej	1 poł. XVIII w.	Trójdzielna, trójkopułowa, konstrukcja zrębowa
Wojtkowa	Ustrzyki Dolne	Narodzenia Bogarodzicy	1910	
Czarna	Czarna	Św. Dymitra Męczennika	1874	Trójdzielna, konstrukcja zrębowa
Bystre	Czarna	Św. Michała Archanioła	1902	Trójdzielna, konstrukcja zrębowa
Michniowiec	Czarna	Narodzenia Bogarodzicy	1863	
Polana	Czarna	Św. Mikołaja	1790	
Rabe	Czarna	Św. Mikołaja	1858	Trójdzielna, konstrukcja zrębowa
Złobek	Czarna	Narodzenia NMP	1830	Prosta, konstrukcja zrębowa
Smolnik	Lutowiska	Michała Archanioła	1791	Trójdzielna, trójkopułowa
Chmiel	Lutowiska	Św. Mikołaja	1904-1906	Dwudzielna, konstrukcja zrębowa
Krywe	Lutowiska	Paraskewii	1842	

OBIEKTY NOCLEGOWE TURYSTYKI

HOTELE					
Nazwa			Kat.	Miejscowość	Gmina
Hotel Laworta			***	Ustrzyki Dolne	Ustrzyki Dolne
Liczba pokoi	1-os.	2-os.	Apartamenty		Liczba miejsc noclegowych
54	3	23	2		130
Nazwa			Kat.	Miejscowość	Gmina
Hotel Górski			***	Ustrzyki Górne	Lutowiska
Liczba pokoi	1-os.	2-os.	Apartamenty		Liczba miejsc noclegowych
63	3	23	-		112

OŚRODKI WZASOWE						
Nazwa		Miejscowość	Gmina	Miejsca noclegowe		
OW Pod Bukowym Berdem		Muczne	Lutowiska	30		
OW Pod Dębami		Ustrzyki Dolne	Ustrzyki Dolne	40		
OW Moklik		Chrewt	Czarna	50		
OW Magda		Ustrzyki Dolne	Ustrzyki Dolne	45		
STATYSTYKA MIEJSC NOCLEGOWYCH OŚRODKÓW WZASOWYCH						
Ogółem inne obiekty hotelowe						
Suma	Min	Max	Średnia arytmetyczna	Mediana	Odchylenie standardowe	Współczynnik zmienności [%]
165	30	50	41,25	42,5	8,53	20,70

Podsumowanie

Przedstawiona koncepcja projektu tablic zagospodarowania turystycznego (TZT) może być wykorzystana dla dowolnych jednostek obszarowych w celu określenia jego potencjału turystycznego. Jest to dość trudne przedsięwzięcie, ze względu na znaczne rozproszenie informacji. Zestawiane dane w postaci tabelarycznej są ilustrowane graficznie na różnych wykresach. Uzupełniane są one mapami fizycznymi i z podziałem administracyjnym, a także mapami tematycznymi (np. rozmieszczenie rezerwatów i parków krajobrazowych). Niektóre dane są opracowywane statystycznie, co pozwala na syntetyczne odczytywanie danych o dużej skali szczegółowości. Dla proponowanych TZT wymagany jest też odpowiedni wstęp, uzasadniający celowość projektu, a także opis poszczególnych działów tematycznych.

TOURISM DEVELOPMENT PROJECT OF TABLES FOR CREATING POTENTIAL OF REGIONAL TOURISM

Summary

Tourism potential of the region (for example; county, province, town) is mainly considered from tourism development side, which includes tourism accommodation, gastronomy, and transport accessibility. That information is necessary for conducting regional policy in the sphere of tourism.

Providing information about tourism infrastructure can take different forms. Next to traditional form, electronic media are widely used, especially Internet. One of the frequently used forms, of providing necessary information of specified field, is tables. Commonly known are mathematical, physical, chemical, astronomical, geographic and

historic tables. They present compendium of selected information of the specified field, compiled in the precise order of selected thematic fields.

The study presents its own project of tables of tourist accommodation. Main thematic sections are specified in the study, and within them, subjective and question issues. A set of tables shown in the project, is completed with reference to particular region (for example; county), required physical and administrative maps, and also determining the basic statistical sizes. Presented in the study project is illustrated for bieszczadzki county.

Translated by Wiesław Wagner, Jadwiga Patryn-Stolarz